

Često postavljana pitanja o licenciranju banaka

Sadržaj

Često postavljana pitanja o licenciranju banaka	5
Opšta pitanja	5
1. <i>Ko je CBK?</i>	5
2. <i>Šta su finansijske institucije?</i>	5
3. <i>Šta je banka?</i>	5
4. <i>Kada mogu nazvati sebe bankom?</i>	5
5. <i>Da li može banka imati drugi status osim Akcionarskog društva?</i>	6
6. <i>Šta je licenca?</i>	6
7. <i>Da li je potrebna licenca za obavljanje bankarske delatnosti?</i>	6
8. <i>Šta je depozit?</i>	6
9. <i>Koje finansijske aktivnosti su dozvoljene bankama na Kosovu?</i>	6
10. <i>Gde trebam aplicirati za sticanje bankarske licence?</i>	6
11. <i>Da li je važno ako nisam osnivan na Kosovu?</i>	6
12. <i>Koliko banaka je licencirano na Kosovu?</i>	6
13. <i>Da li su sve banke iste?</i>	7
14. <i>Nisam siguran da li treba da osnujem banku za finansijsku delatnost koji želim da pružim javnosti, gde mogu dobiti više informacija o alternativama licenciranja?</i>	7
15. <i>Koji su glavni akcionari banke?</i>	7
16. <i>Šta je informativni sastanak?</i>	7
17. <i>Ko treba da prisustvuje informativnom sastanku od strane podnosioca aplikacije?</i>	7
18. <i>Šta trebam pripremiti za informativni sastanak?</i>	7
19. <i>Kada mogu početi sa pripremom aplikacije za bankarsko licenciranje?</i>	8
20. <i>Koje dokumente treba da podnesem kao aplikacija za bankarsko licenciranje?</i>	8
21. <i>Koliko brzo mogu postati banka?</i>	8
22. <i>Šta ako je moja kompanija već licencirana / registrovana za neku finansijsku delatnost?</i>	8
Pre apliciranja	8
23. <i>Da li treba da prodem kroz proces pred-apliciranja?</i>	8
24. <i>Šta je poslovni plan?</i>	8
25. <i>Da li su moje interakcije sa vama poverljive?</i>	9
26. <i>Koji je minimalni kapital potreban za otvaranje nove banke?</i>	9

27.	<i>Da li se podnosi zahtev za kapital i prilikom otvaranja ogranka strane banke na Kosovu ?</i>	9
28.	<i>Ko može biti akcionar banaka?</i>	9
29.	<i>Kakvo poreklo mogu imati investiciona sredstva u obliku kapitala?</i>	9
30.	<i>Možemo li izdati akcije u zamenu za usluge?</i>	10
31.	<i>Koliko članova može imati Upravni odbor jedne banke?</i>	10
32.	<i>Da li akcionari mogu biti članovi Upravnog odbora?</i>	10
33.	<i>Koji direktori se mogu smatrati neizvršnim?</i>	10
34.	<i>Može li izvršni direktor biti član Upravnog odbora?</i>	10
35.	<i>Koji direktori se mogu smatrati nezavisnima?</i>	10
36.	<i>Šta znači podoban i merodavan za direktore i više menadžere?</i>	11
37.	<i>Kada, gde i kako treba podneti aplikaciju za bankarsku licencu?</i>	11
38.	<i>Gde mogu pročitati više o pristupu CBK-a za licenciranje novih banaka?</i>	11
39.	<i>Da li je potrebno zapošljavanje savetnika ili spoljnih konsultanata za popunjavanje dokumentacije za apliciranje i drugih kriterijuma za bankarsko licenciranje?</i>	11
40.	<i>Da li možete preporučiti nekog savetnika ili spoljnog konsultanta?</i>	11
41.	<i>Da li mogu dovesti moje savetnika na sastanak sa vama?</i>	11
42.	<i>Da li određujete koje IT sisteme treba koristiti?</i>	11
43.	<i>Da li možete preporučiti neki IT sistem/ provajder?</i>	12
44.	<i>Šta treba da uradim ako se u međuvremenu tokom apliciranja stvari promene?</i>	12
45.	<i>Kolika je taksa licenciranja banaka?</i>	12
46.	<i>Gde mogu naći detalje o taksama za apliciranje?</i>	12
47.	<i>Zašto treba da platim taksu?</i>	12
Nakon apliciranja		12
48.	<i>Šta će se dogoditi nakon apliciranja u CBK-u za bankarsku licencu?</i>	12
49.	<i>Koliko traje ocenjivanje aplikacije za bankarsku licencu?</i>	12
Preliminarno odobrenje		13
50.	<i>Koje uslove treba ispuniti kako bi aplikacija za bankarsku licencu bude odobrena od strane CBK-a?</i>	13
51.	<i>Šta znači preliminarno odobrenje bankarske licence?</i>	13
52.	<i>U kojem vremenskom roku treba da ispunim uslove za odobrenje konačne licence?</i>	14
Licenciranje		14
53.	<i>Šta će se desiti ako se neka informacija dostavljena u aplikaciji promeni tokom perioda ocenjivanja moje aplikacije u CBK-u ?</i>	14

54.	<i>Šta treba da uradim nakon ispunjavanja uslova za konačnu licencu?</i>	14
55.	<i>Šta znači ispitivanje pre otvaranja?</i>	14
56.	<i>Koliko traje ocenjivanje aplikacije za konačnu licencu?</i>	14
57.	<i>Da li se aplikacija može odbiti ?</i>	15
58.	<i>Da li se mogu žaliti ako se zahtev za licencu odbija?</i>	15
59.	<i>Mogu li započeti organizaciju pre dobijanja konačne licence ?</i>	15
60.	<i>Ako je institucija ovlašćena da obavlja finansijsku delatnost, da li može da nastavi da obavlja tu delatnost? ....</i>	15
Međunarodne banke		15
61.	<i>Koja je razlika između filijale i ogranka?</i>	15
62.	<i>Kakav je stav CBK-a o ograncima?</i>	15

Najčešća pitanja o licenciranju banaka

Najčešća pitanja koje CBK dobija od zainteresovanih za apliciranje za bankarsku licencu organizovana su u sledećim kategorijama:

- Opšta pitanja;
- Pre apliciranja;
- Nakon apliciranja;
- Preliminarno odobrenje;
- Licenciranje;
- Međunarodne banke.

Opšta pitanja

1. *Ko je CBK?*

Centralna Banka Republike Kosovo (CBK) je nezavisna javna institucija i za svoj rad je odgovorna samo Skupštini Kosova. Jedini je organ za licenciranje, regulisanje i nadzor finansijskih institucija na Kosovu. Ciljevi i dužnosti CBK-a utvrđeni su Zakonom Br. 03/L-209 o Centralnoj Banci Republike Kosovo (link <http://www.bqk-kos.org/repository/docs/2010/Ligji%20per%20BQK-ne.pdf>, u daljem tekstu Zakon o CBK-u) kao i Zakonom Br. 04/L-093 o bankarskim mikrofinansijskim institucijama i nebankarskim finansijskim institucijama (link <http://www.bqk-kos.org/repository/docs/2012/Ligji%20per%20bankat%20IMF.pdf> u daljem tekstu Zakon o bankama).

2. *Šta su finansijske institucije?*

Finansijske institucije podrazumevaju subjekte kao što su: banke, kompanije osiguranja, penzioni fondovi, mikrofinansijske institucije, nebankarske finansijske institucije, posrednici u osiguranju, procenjivači štete kao i drugi pravni subjekti koji obavljaju finansijske aktivnosti, kao što je utvrđeno zakonodavstvom na snazi koje čini Centralnu Banku Kosova nadležnim organom za njihovo licenciranje, regulisanje i nadzor.

3. *Šta je banka?*

Banka je akcionarsko društvo angažovano u bankarskim delatnostima, uključujući i podružnicu ili ogranak strane banke.

4. *Kada mogu nazvati sebe bankom?*

Nijedno lice ne može koristiti reč “banka” ili derivate reči “banka” u vezi sa delatnošću, proizvodom ili uslugom ili promotivnoj delatnosti bez licence izdate od strane CBK-a za uključivanje u bankarskim delatnostima, osim kada je takva upotreba uspostavljena ili priznata zakonodavstvom na snazi,

međunarodnim sporazumom, ili kada kontekst u kome je upotrebljena reč “banka” nema nikakve veze sa finansijskim delatnostima.

5. *Može li banka imati drugi status osim Akcionarskog društva?*

Ne, svaki pravni subjekat koji aplicira za licenciranje u CBK-u treba da bude registrovan kao Akcionarsko društvo. U slučajevima kada se aplicira kao ogranak strane banke, matična banka treba biti registrovana kao Akcionarsko društvo.

6. *Šta je licenca?*

Licenca je ovlašćenje izdato od strane CBK-a kojim se pravnom subjektu daje pravo bavljenja finansijskim delatnostima određenim prema toj licenci.

7. *Da li je potrebna licenca za obavljanje bankarske delatnosti?*

Da, za obavljanje regulisane bankarske delatnosti primanja depozita i davanja kredita (bankarsko posredovanje) potrebna je posebna dozvola koja se naziva “bankarska licenca”.

8. *Šta je depozit?*

Depozit podrazumeva iznos novca koji je isplaćen banci od strane lica ili pravnog subjekta, koje je prihvaćeno od banke pod uslovom da ona treba biti u potpunosti vraćena, sa ili bez kamate ili premije bilo po zahtevu ili na ugovoreno vreme sa tim licem ili pravnim subjektom.

9. *Koje finansijske aktivnosti su dozvoljene bankama na Kosovu?*

Sa njihovim licencama, bankama je dozvoljeno da se angažuju u finansijskim delatnostima utvrđenim u članu 44. Zakona o bankama.

10. *Gde treba da apliciram za sticanje bankarske licence?*

Za sticanje bankarske licence u Republici Kosovo, trebate kontaktirati Odeljenje za licenciranje i standardizaciju, putem emaila (Licencimi@bqk-kos.org) ili telefonskog broja (+381 38 222 055), gde ćete dobiti potrebna uputstva za apliciranje. Pored potrebnih uputstava, OLS će vas informisati da je pre početka procesa apliciranja obavezno održavanje informativnog sastanka sa predstavnicima CBK-a.

11. *Da li je važno ako nisam osnivan na Kosovu?*

CBK pozdravlja zahteve od svake nove banke sa zdravim poslovnim modelom, bez obzira na to gde se nalazi osnovana “matična” institucija. Ako ste vi banka sa sedištem širom sveta, možete delovati na Kosovu kao filijala ili ogranak (ili oboje) – molimo vas za više informacija pogledajte podatke IV – Strane Banke u Priručniku za bankarsko licenciranje.

12. *Koliko banaka je licencirano na Kosovu?*

Licencirane banke koje obavljaju bankarske delatnosti u Republici Kosovo možete naći na internet stranici CBK-a.

13. Da li su sve banke iste?

Sve licencirane banke u Republici Kosovo mogu obavljati finansijske delatnosti navedene u članu 44. Zakona o bankama.

14. Nisam siguran da li treba da osnujem banku za finansijske delatnosti koje želim da pružim javnosti, gde mogu dobiti više informacija o alternativama licenciranja?

Zainteresovani za licenciranje banaka, u zavisnosti od poslovnog plana ili delatnosti koje žele da preduzmu, prvenstveno treba da procene da li je osnivanje banke jedina opcija ili najpogodnija opcija za njih. Postoji veliki broj alternativa koje se mogu preduzeti umesto osnivanja banke koje omogućavaju pružanje nekih od usluga koje pružaju banke sa potencijalno nižim troškovima od osnivanja banke. Na primer, ako se ne cilja uzimanje depozita nego kreditiranje određenih segmenta ili pojedinaca koji stanuju u specifičnom delu zemlje, ili ako se cilja kreditiranje malih lokalnih preduzeća ili neprofitnih organizacija, osnivanje nebankarske finansijske institucije ili mikrofinansijske institucije može biti pogodnija alternativa. Iako postoje različiti stepeni zakonskih ograničenja uspostavljenih u delokrugu ili obimu nekih od ovih alternativnih opcija, imajte na umu da su oni u skladu sa različitim nivoima regulacije.

15. Koji su glavni akcionari banke?

Glavni akcionar podrazumeva svako lice (pravno ili fizičko) koje poseduje, direktno ili indirektno, zajedno ili u interakciji sa drugim licima, deset procenta (10%) ili više bilo koje klase akcija sa pravom glasa jedne banke ili udruženja ili deset procenta (10%) učešća u kapitalu banke ili društva.

16. Šta je informativni sastanak?

Zainteresovani za licenciranje banaka, obavezni su da prisustvuju informativnom sastanku CBK-a. Informativni sastanak omogućava informisanje zainteresovanih strana o značenju procesa licenciranja i o tome šta se dešava u različitim fazama, značenje očekivanja CBK-a, identifikovanje neke posebne zabrinutosti koje CBK može imati na početku i koje može pomoći u odlučivanju da li zainteresovane strane žele da troše vreme i novac na aplikaciju koja ne može napredovati dalje i na što potpunije podnošenje aplikacije.

17. Ko treba da prisustvuje informativnom sastanku od strane podnosioca aplikacije?

Na sastanku treba da učestvuju svi glavni akcionari predložene nove banke.

18. Šta treba pripremiti za informativni sastanak?

Pre održavanja informativnog sastanka, zainteresovani za apliciranje trebaju se pripremiti da na sastanku predstave kratak rezime visokog nivoa poslovnog predloga, koji treba da sadrži najmanje:

- opravdanost osnivanja banke kao i početnu strategiju poslovanja, uz specifikaciju proizvoda koji će biti ponuđeni, kako će biti ponuđeni i ciljano tržište;
- izvore finansiranja – kako će biti finansirani i da li imaju nekog investitora i/ili fondova u zemlji;

- vlasništvo i menadžerski tim –detalji o predloženim vlasnicima i menadžerima, onoliko koliko su poznati;
- vremenski plan – pregled i vremenski okvir vašeg plana za osnivanje nove banke.

19. Kada mogu početi sa pripremom aplikacije za licenciranje banke?

Nakon održavanja informativnog sastanka i dostavljanja obrazaca za apliciranje od strane CBK-a, možete početi sa pripremom aplikacije za licenciranje banke u CBK-u.

20. Koje dokumente treba da podnesem kao aplikaciju za licenciranje banke?

Aplikacija za licenciranje banaka treba da bude praćena informacijama zahtevanim članom 7. Zakona o bankama. Ovaj deo počinje spisnom pratećih dokumenata koji trebaju biti deo aplikacije za licenciranje banaka.

21. Koliko brzo mogu postati banka?

Ne postoji jednostavan odgovor na ovo pitanje. Faza pred-apliciranja nema definisan vremenski okvir i brzina napretka je u potpunosti samostalna i u velikoj meri zavisi od vaše ozbiljnosti i angažovanja u ispunjavanju dokumentacije u skladu sa zakonskim zahtevima. CBK je zainteresovana za kvalitet materijala kojeg pripremate, a ne za količinu ili brzinu pripremanja. Pošto će se vaš zahtev za licencu smatrati kompletnim, u roku od 90 dana, CBK će doneti odluku o vašem apliciranju – molimo vas za više detalja vidite fazu Apliciranja u Priručniku za bankarsko licenciranje. Ako dobijate preliminarno odobrenje, period organizacije/mobilizacije treba obaviti u roku od jedne godine.

22. Šta ako je moja kompanija već licencirana / registrovana za neku finansijsku delatnost?

Ako je vaša kompanija već licencirana/registrovana za neku finansijsku delatnost, trebate aplicirati za sticanje licence za prijem depozita (bankarska licenca). S obzirom da je ovo druga vrsta licence, vi trebate pratiti isti proces kao nova banka i trebate početi sa fazom pred-apliciranja.

Pre apliciranja

23. Da li treba da prođem kroz postupak pred- apliciranja?

Da, morate pratiti postupak pred-apliciranja, to je formalni zahtev CBK-a. Imajte na umu da firme koje su proaktivnije u fazi pred-apliciranja, podnose kvalitetniji zahtev kojeg CBK može lakše ocenjivati.

24. Šta je poslovni plan?

Poslovni plan je opis vašeg predloženog poslovanja, koji sadrži detalje vaših ciljeva i način njihovog postizanja. Vaš poslovni plan treba biti prilagođen delatnostima koje vaša firma planira da preduzme, uzimajući u obzir i kriterijume licenciranja CBK-a. Da bi bio prihvatljiv od strane CBK-a, poslovni plan treba da sadrži najmanje sledeće informacije:

- pregled poslovanja: opštu strategiju predložene banke i detalje o planiranoj bankarskoj delatnosti;
- analizu tržišta, uključujući i analizu direktne i indirektno konkurencije;
- finansijsku analizu uključujući objavljivanje strukture aktive, pasive i kapitala kao i finansijske projekcije za prve tri godine poslovanja;
- važne bankarske funkcije;
- rukovodeću strukturu banke.

Ako podnosite nekompletan i nejasan poslovni plan, to će uzrokovati kašnjenja u ocenjivanju vaše aplikacije, pošto će CBK morati postavljati dodatna pitanja ili zatražiti dodatne informacije kako bi dobio jasnu sliku o vašem poslovanju. Međutim, vaš poslovni plan se može razviti tokom procesa pred-apliciranja, dok razvijate vaš model poslovanja i dobijete komentare od strane CBK-a. Poslovni plan je važan deo vašeg celokupnog apliciranja i sastavni deo odlučivanja CBK-a. CBK će koristiti plan za procenu rizika koje vaše poslovanje predstavlja za vaše ciljeve i kako planirate da ih kontrolišete i upravljate njima. Vi takođe trebate koristiti vaš poslovni plan kako bi vam pomogao da se usredsredite na obavljanje vaše delatnosti i organizovanju resursa za postizanje vašeg cilja.

25. Da li su moje interakcije sa vama poverljive?

Da. Sva pitanja i informacije koje CBK dobije, tretira ih kao poverljive.

26. Koji je minimalni kapital potreban za otvaranje nove banke?

Minimalni kapital potreban za otvaranje nove banke je sedam (7) miliona evra.

27. Da li se podnosi zahtev za kapital i prilikom otvaranja ogranka strane banke na Kosovu?

Ako podnosilac aplikacije za bankarsku licencu aplicira za licenciranje kao ogranak strane banke, ne primenjuje se gore navedeni zahtev u ovom poglavlju. Međutim, svaka strana banka koja aplicira za osnivanje ogranka strane banke u Republici Kosovo dužna je da deponuje u CBK-a, u ime osnivačkog kapitala, iznos od sedam (7) miliona evra kao Depozit ekvivalentnog kapitala (DEK) kao što je određeno članom 17. Zakona o bankama i članom 4. Uredbe o licenciranju banaka i ogranka stranih banaka. Dakle, početni iznos koji se zahteva u ime DEK-a, isti je i ima istu funkciju sa iznosom gore navedenog minimalnog kapitala.

28. Ko može biti akcionar banaka?

Akcionar banaka može biti svako lice koja je podobna i merodavna, i dokazuje finansijsku održivost.

29. Kakvo poreklo mogu imati investiciona sredstva u obliku kapitala?

Minimalni kapital se mora isplatiti u gotovini i njegova sredstva ne mogu proisteći iz ilegalnih aktivnosti i od:
– kredita iz banaka u kojima se vrši isplata kapitala; ili

- kredita kada je garant banka koja prima kapital;
- kredita od drugih banaka na Kosovu, osim ako su obezbeđene sto odsto (100%) odobrenim vrednosnim hartijama koje drži treća strana kao staratelj.

30. Da li možemo izdati akcije u zamenu za usluge?

Akcije izdate u zamenu za usluge ne tretiraju se kao isplaćeni kapital. Takođe, plaćanja ili troškovi za kupovinu ili zakup poslovnih prostorija i opreme, kao i drugi operativni troškovi nisu uključeni u iznosu minimalnog početnog kapitala ili minimalnog iznosa depozita ekvivalentnog kapitala.

31. Koliko članova može imati Upravni odbor jedne banke?

Upravni odbor sastoji se od neparnog broja ne manjim od pet (5) člana. Svi članovi odbora imaju pravo glasa. Većina ovih članova trebaju biti nezavisni neizvršni direktori, i najmanje jedan od njih treba da bude stanovnik Kosova.

32. Da li akcionari mogu biti članovi Upravnog odbora?

Da mogu, samo treba imati na umu da većina ovih članova moraju biti nezavisni neizvršni direktori.

33. Koji direktori se mogu smatrati neizvršnim?

Svaki direktor koji nije viši menadžer ili zaposlen u banci, smatra se neizvršnim.

34. Može li izvršni direktor biti član Upravnog odbora?

Izvršni direktor je automatski član upravnog odbora, ali bez prava glasa.

35. Koji direktori se mogu smatrati nezavisnima?

Direktori će se smatrati nezavisnim ako:

- Jesu nezavisni od menadžmenta i akcionara banke; i njihova procena će se vršiti isključivo u korist banke;
- Nema činjeničkog ili percipiranog sukoba interesa koji proizilazi iz njihovog odnosa sa bankom i strankama povezanim sa bankom;
- Nisu zaposleni od strane banke ili vezane stranke sa njom, osim kao član Odbora ili savetnik Odbora u drugoj kompaniji grupe;
- Nisu zaposleni kao izvršni direktori drugih kompanija u kojima neko od rukovodioca te kompanije služi u Odboru banke;
- U poslednjih šest meseci nisu bili povezani ili zaposleni od strane trenutnog spoljnog revizora banke;
- CBK takođe može razmotriti i druge činjenice i okolnosti koje oni mogu smatrati relevantnim za utvrđivanje toga da li je direktor nezavistan ili ne.

36. Šta znači podoban i merodavan za direktore i više menadžere?

Podobnost predloženih direktora i viših menadžera smatra se suštinskim u procesu CBK-a za licenciranje i nadzor banaka. Kao deo procesa licenciranja, važeći propisi su definisali kriterijum “podoban i merodavan” i kriterijum nezavisnosti za odobrenje direktora i viših menadžera. Elementi koji se uzimaju u obzir za ove kriterijume uključuju: podatke o krivičnim delima, finansijski položaj, građanske postupke protiv pojedinaca za gonjenje ličnog duga, odbijanje članstva ili isključenje iz profesionalnih organizacija, sankcije sprovedene od strane regulatora sličnih industrija i prethodne sumnjive prakse poslovanja. Svaki glavni akcionar, direktor, viši menadžer treba da ispuni zahteve za podoban i merodavan, u vezi sa relevantnom pozicijom.

37. Kada, gde i kako treba podneti aplikaciju za bankarsku licencu?

Aplikaciju trebate poslati nakon kompletiranja neophodne dokumentacije za apliciranje, u CBK-u u štampanom i elektronskom obliku.

38. Gde mogu pročitati više o pristupu CBK-a za licenciranje novih banaka?

O procesu licenciranja novih banaka možete pročitati u Zakonu Br. 04/L-093 o bankama, mikrofinansijskim institucijama i nebankarskim mikrofinansijskim institucijama (link <http://www.bqk-kos.org/repository/docs/2012/Ligji%20per%20bankat%20IMF.pdf>); Uredbi CBK-a o licenciranju banaka i stranih ogranaka (link http://bqk-kos.org/repository/docs/korniza_ligjore/shqip/Licencimi%20i%20Bankave%20dhe%20Degeve%20te%20Bankave%20te%20Huaja.pdf) kao i Priručniku o bankarskom licenciranju.

39. Da li je potrebno zapošljavanje savetnika ili spoljnih konsultanata za popunjavanje dokumentacije za apliciranje i drugih kriterijuma za bankarsko licenciranje?

Ovo zavisi samo od vas, ali CBK ne zahteva od vas da to obavite. Mnogi podnosioci aplikacije smatraju da je angažovanje spoljnih savetnika ili konsultanata korisno, dok drugi smatraju da imaju odgovarajući nivo stručnosti u svom osoblju.

40. Da li možete preporučiti nekog savetnika ili spoljnog konsultanta?

Ne, CBK ne može preporučiti nekog posebnog spoljnog savetnika ili konsultanta.

41. Da li mogu dovesti moje savetnike na sastanak sa vama?

Da možete dovesti, ali CBK ne očekuje da oni pričaju u vaše ime.

42. Da li određujete koje IT sisteme treba koristiti?

CBK ne navodi koje IT sisteme trebate koristiti. Regulisane bankarske delatnosti trebaju biti podržane od strane IT usluga koje su efikasne, fleksibilne i sigurne, i da su dizajnirane na odgovarajući način radi ispunjavanja budućih očekivanih obaveza, kao i trenutnih potreba banke.

43. Da li možete preporučiti neki IT sistem/provajder?

Ne, CBK ne može preporučiti neki IT sistem/provajder.

44. Šta treba da uradim ako u međuvremenu tokom apliciranja stvari promene?

Ako postoji bilo kakva promena u vašim planovima, trebate kontaktirati CBK najmanje 5 dana od dana promene i razgovarati o ovim promenama.

45. Kolika je taksa bankarskog licenciranja?

Tarifa bankarskog licenciranja je 10,000.00 Evra.

46. Gde mogu naći detalje o taksama za apliciranje?

Sve zahtevane tarife apliciranja su navedene u Šemi tarifa koja se nalazi na zvaničnoj internet stranici CBK-a (<http://bqk-kos.org/?id=88>) i nenadoknadive su, bez obzira na odluku CBK-a. Ako tarifa licenciranja nije plaćena, aplikacije se smatraju nedovršene, i kao rezultat toga ne razmatraju se.

47. Zašto treba da platim taksu?

CBK se finansira od tarifa i taksi koje pokrivaju institucije koje licencira, reguliše i nadzire. Kao deo toga zahteva tarifu za razmatranje aplikacije za bankarsko licenciranje.

Nakon apliciranja

48. Šta će se dogoditi nakon apliciranja u CBK-u za bankarsku licencu?

Nakon formalnog podnošenja aplikacije za bankarsko licenciranje, CBK će vršiti prvo ocenjivanje gde će se proveriti da li je podnesena aplikacija potpuna ili ne. Da bi se aplikacija procenila kao potpuna, treba dostaviti sve zahtevane obrasce u CBK-u, koji trebaju biti u potpunosti i pravilno popunjeni i pružena informacija treba biti dovoljnog kvaliteta i detaljima kako bi dozvolila CBK-u završetak ocenjivanja. Takođe, da bi se u potpunosti ocenila aplikacija, mora sadržati odgovore na komentare CBK-a datih tokom faze pred-apliciranja.

49. Koliko traje ocenjivanje aplikacije za bankarsku licencu?

U roku od 90 dana od dana prijema aplikacije, CBK će razmotriti dostavljenu dokumentaciju i obavestiti podnosioca aplikacije pismeno o tome da li je dokumentacija kompletirana. Ako podnesena dokumentacija nije kompletirana, CBK će obavestiti podnosioca aplikacije o svim nedostacima ili neusklađenostima koje su identifikovane zajedno sa zahtevom za dodatne informacije ili dokumente koje se zahtevaju. Rok za podnošenje dodatnih informacija ili dokumenata je najkasnije devedeset (90) dana od dana obaveštenja prema ovom stavu. Ukoliko se zahtevane dodatne informacije ili dokumenti dostave u roku, CBK će obavestiti stranku da je aplikacija kompletirana. CBK će prekinuti postupke razmatranja aplikacije za registraciju ukoliko zahtevani podaci i/ili dokumentacija za registraciju ne ispuni od strane podnosioca aplikacije u roku od devedeset (90) dana od dana obaveštenja. U slučaju prekida postupka razmatranja aplikacije za registraciju, CBK će pismeno obavestiti podnosioca aplikacije.

CBK će doneti odluku kojom će odobriti ili odbiti registraciju kao nebankarsku finansijsku instituciju u roku od devedeset (90) dana od dana obaveštavanja podnosioca aplikacije da je aplikacija za registraciju kompletna. CBK će odmah obavestiti podnosioca aplikacije o donesenoj odluci. Međusobnim sporazumom između CBK-a i podnosioca aplikacije, period za donošenje odluke može trajati do devedeset (90) dodatnih dana.

Preliminarno odobrenje

50. Koji uslove treba ispuniti kako bi se aplikacija za bankarsku licencu odobrila od strane CBK-a?

CBK će prethodno odobriti licencu samo ako su ispunjeni sledeći uslovi:

- ako se poslovni plan zasniva na tačne analize o razumnim pretpostavkama, onda je stvaran i konkurentan na tržištu;
- predložena banka ili strana banka će delovati u skladu sa svim odredbama Zakona o bankama;
- organizaciona struktura predložene banke, njenih filijala i vlasnička struktura će omogućiti CBK-u izvršavanje efektivnog i konsolidovanog nadzora.
- kvalifikacije, iskustvo, integritet i ugled svakog direktora, glavnog akcionara i višeg menadžera pokazuje da su podobni i sposobni za poslovni plan predložene banke i bankarskih delatnosti kao što je utvrđeno od strane CBK-a u članu 35. i članu 37. Zakona o bankama;
- dokazuje se legitiman izvor sredstava kapitala, kao i finansijski kapacitet za investiranje planiranih sredstava i realizaciju potrebnih finansijskih zahteva za nastavak delatnosti institucije.

Osim kao što je gore navedeno, preliminarno odobrenje zahteva za licencu u vezi sa podružnicom (filijalom) ili ogrankom strane banke vrši se samo ako:

- strana banka je ovlašćena da se bavi delatnostima prijema depozita ili sredstava u obliku depozita u nadležnosti u kojoj se nalazi njeno glavno sedište;
- nadležni nadzorni organ u kojem strana banka glavno sedište, dao je svoju pismenu saglasnost za izdavanje takve licence; i
- CBK će utvrditi da se strana banka adekvatno nadzire na konsolidovanoj globalnoj osnovi od strane svog nadzornika u matičnoj zemlji. Nadzornik iz matične zemlje mora pismeno da prizna da je upoznat sa izdavanjem nove licence i da se slaže da pruža informacije CBK-u na njen zahtev.

51. Šta znači preliminarno odobrenje bankarske licence?

Preliminarno odobrenje znači da je vaša aplikacija prema vašim obavezama ispunila kriterijume CBK-a za licenciranje. U slučaju preliminarnog odobrenja zahteva za licencu, CBK će utvrditi sve uslove za banku kojoj se izdaje licenca za početak njenog poslovanja. Takvi uslovi mogu obuhvatiti:

- isplatu početnog kapitala kojeg akcionari moraju obaviti za banku;
- zapošljavanje i obuku osoblja banke;

- iznajmljivanje ili nabavka operativne opreme i utvrđivanje operativnih sistema, uključujući i internu reviziju i kontrole;
- iznajmljivanje, kupovinu ili posjedovanje prostorija banke;
- angažovanje spoljnog revizora u skladu sa članom 54. Zakona o bankama;
- svaki drugi uslov kojeg CBK smatra odgovarajućim.

52. U kom vremenskom roku treba da ispunim uslove za odobrenje konačne licence?

Prema članu 8. stav 6. Zakona o bankama, ako u roku od jedne (1) godine banka ne deluje u skladu sa uslovima za dobijanje licence za početak delatnosti, preliminarno odobrenje zahteva biće obustavljeno.

Licenciranje

53. Šta će se desiti ako se neka informacija dostavljena u aplikaciji promeni tokom perioda ocenjivanja moje aplikacije u CBK-u?

U slučaju promene informacija, na osnovu kojih je CBK izdala preliminarno odobrenje, podnosilac aplikacije za licencu će pismeno obavestiti CBK o činjenicama ili novostvorenim okolnostima. Ovo obaveštenje se mora dostaviti CBK-u odmah nakon stvaranja novih okolnosti, ali ne kasnije od petnaest (15) dana nakon njihovog pojavljivanja. Ako su promene koje su se pojavile tokom faze organizovanja suštinski promenile činjenice na koje CBK zasnovala svoje preliminarno odobrenje, to odobrenje može biti obustavljeno.

54. Šta treba da uradim nakon ispunjavanja uslova za konačnu licencu?

Nakon ispunjavanja uslova, utvrđenim sticanjem preliminarnog odobrenja za licencu, kao i uslovima utvrđenim u članu 8. stav 5. Zakona o bankama, banka u osnivanju treba da podnese pismenu aplikaciju u CBK-u za sticanje konačne licence. Potrebna dokumentacija za apliciranje je objašnjena u članu 11. Uredbe o licenciranju banaka i ogranaka stranih banaka.

55. Šta znači ispitivanje pre otvaranja?

Ispitivanje pre otvaranja (u daljem tekstu IPO) je poslednji korak postupka licenciranja banke koji se realizuje od strane CBK-a radi utvrđivanja da su ispunjeni svi tehnički i bezbednosni uslovi utvrđeni u uredbi CBK-a o minimalnim zahtevima i datih obavezivanja sa aplikacijom za preliminarno licenciranje. Ispitivanje se realizuje od strane Odeljenja za licenciranje i standardizaciju, u saradnji sa Odeljenjem za bankarski nadzor u CBK-u.

56. Koliko dugo traje ocenjivanje aplikacije za konačnu licencu?

U roku od četrdeset pet (45) dana od datuma IPO-a, CBK će doneti odluku kojom odobrava ili odbija izdavanje konačne licence jedne banke ili ogranaka strane banke. Ako CBK utvrdi da su ispunjeni uslovi iz člana 8. stav 5. Zakona o bankama, člana 11. Uredbe o licenciranju banaka i ogranaka stranih banaka kao i odlukom o preliminarnom odobrenju, donosi odluku o izdavanju licence i banka će biti član Fonda za osiguranje depozita na Kosovu.

57. Da li se aplikacija može odbiti ?

Da, CBK može odbiti aplikaciju ako se ne ispune kriterijumi za licenciranje. U slučaju odbijanja, CBK će vas blagovremeno obavestiti i dati razumno obrazloženje za odbijanje.

58. Da li se mogu žaliti ako se zahtev za licencu odbije?

Da, nezadovoljna strana može podneti tužbu (protiv odluke CBK-a za odbijanje zahteva za licencu) nadležnom sudu u roku od trideset (30) dana od dana prijema odluke, ali podnošenje tužbe ne zaustavlja njeno sprovođenje.

59. Mogu li započeti organizaciju pre dobijanja konačne licence?

Podnosilac aplikacije može početi sa organizacijom banke pre licenciranja od strane CBK-a. Međutim, rad banke ne može početi dok se ne izdaje konačna licenca.

60. Ako je institucija ovlašćena da obavlja finansijsku delatnost, da li može da nastavi da obavi tu delatnost?

Da, institucija može nastaviti da obavlja delatnost za koju je već ovlašćena i tokom procesa apliciranja za bankarsku licencu. Međutim, ne mogu se obavljati delatnosti za koje institucija aplicira, dok se ne dobije ovlašćenje.

Međunarodne banke

61. Koja je razlika između filijale i ogranaka?

Filijala podrazumeva podružnicu strane banke, koja je pod zajedničkom kontrolom sa ovom bankom, dok ogranak strane banke podrazumeva pravno zavisnog subjekta od banke, koja nije osnovana samostalno, preko koje se strana banka bavi bankarskim delatnostima u Republici Kosovo. Za više informacija pogledajte dodatak IV. Priručnika za bankarsko licenciranje.

62. Koji je stav CBK-a o ograncima?

CBK je utvrdila svoj pristup prema nadzoru međunarodnih banaka u Priručniku za nadzor zasnovanim na riziku banaka.

